

Norsk bløð á gosi:

Ísland setir knívin í ryggin á EFTA

Fleiri av teimum norsku bløðunum gera nógv burtur úr úttalilsunum hjá fleiri framstandandi íslenskum politikarum, sum halda, at Ísland eigur at fáa eina seravtalu við EF, sum eitt nú gevur Íslandi betri sændir enn onnur lond í EFTA, eitt nú Noreg, har fiskivinnan ikki er høvuðsvinna.

Blaðið Nordlys skrivur í oddagrein nú um dagarnar, at tað er órimligt ikki at viðgera fisk eins og allar aðrar vørur, tá talan er um eina avtalu millum EFTA og EF. Endamálið við tí fría marknaðinum er júst tað, at allar vørur skulu kunna keypast og seljast millum londini uttan um allar tollmúrar, men nú sær út til, at hetta bara ikki fevnir um fisk. »Dermed sprekker hele EFTA i et nasjonalt kappeløp mod de særdeles attraktive fisketorgene i EF. Følgelig er det fiskerierområdene i den velrenommerede oljenasjonen Norge som sitter tilbage med tollmurene fordi

Norge ikke vil bytte fiskekvoter med markedsandeler. Det er umulig og strider mod all fornuft. EF-forhandlerne burde vite det«, skrivur Nordlys.

Eitt annað blað, Lofotposten, ger eisini nógv burtur úr hesum spurningi. Í oddagrein finst blaðið harðliga at Spania fyrri at krevja 90.000 tons av fiski í norsku sjógv. »Et slikt kvantum tilsvare 70% av alt som kan fiskes i år. Kravet er derfor direkte lattervekkende i all sin urimelighet. Ja, tre ganger så stort som EF-forhandlerne tidligere har operert med«, skrivur Lofotposten.

Blaðið visir á, at tað sær ikki mætari út enn at sponsku sjónarmiðini eru við at fáa undirtøku í EF og tað kann fáa avleiðingar fyrri eina avtalu.

Og blaðið nemur eisini við íslensku stöðuna:

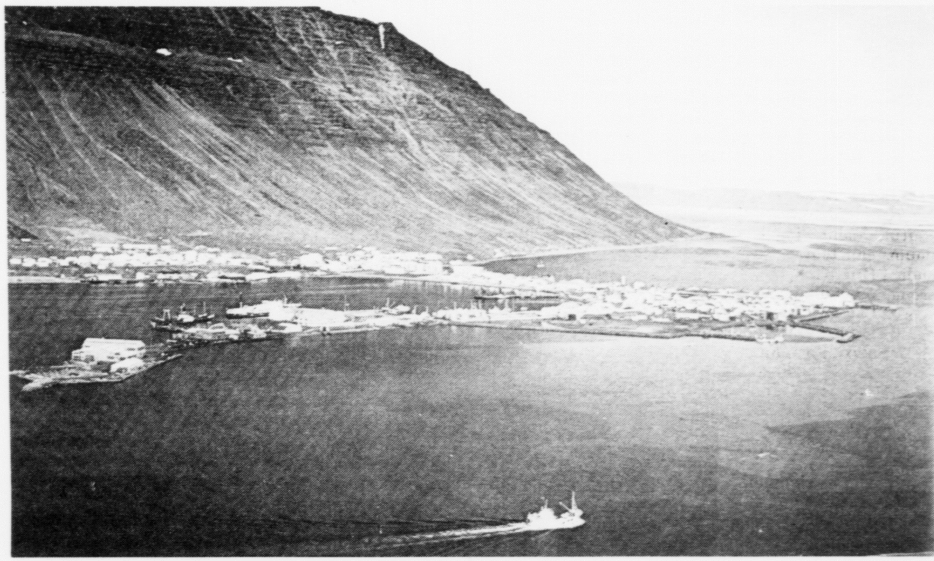
»Bedre blir situasjonen ikke når Island nå for alvor har startet fiske i rørt vann. For all verden blir det påpekt at kun is-

lendingene har krav på spesialoppvartning fra EF når det gjelder fiskerieringen. Og med denne knivet i ryggen skal det slett ikke bli letter for oss å stagge aggressive spanjoler« skrivur Lofotposten.

Blaðið skrivur, at EF undir øðrum umstøðum neyvan hevði latið fiskivinnuspurningin forkomið eini EØS-avtalu við EFTA, men stöðan er vorðin ein onnur nú tað helst bara er talan um

stutta tíð, áðrenn t.d. norska umsóknin um limaskap liggur í Brussel. EØS er tí helst eisini bert ein stutt millumstøð til limaskap fyrri lond sum Svøríki og Eysturríki.

Blaðið ber ótta fyrri, at tað lættliga kann henda, at Noreg kemur at standa einsamalt uttanfyri, men norðmenn eiga heldur at velja tann møguleikan, um alternativ við er at selja burtur meginpartin av framtíðar vinnugrundarlagnum í Norður-Noregi.

Norðmenn ynskja EØS-avtalu við EF

Ein meiriluti av norska fólkinum ynskir heldur eina EØS-avtalu við EF enn limaskap, men tó so, at ein EØS-avtala skal kunna viðkast til veruligan limaskap seinni. Í tí størsta flokkinum, Arbeidaraflokkinum, er undirtøkan fyrri eini EØS-avtalu vaksandi. Í dag eru 60 av veljarunum hjá Arbeidaraflokkinum fyrri eini slíkari avtalu móti 50% fyrri einum mánað síani.

Tað er ein kanning, sum stovnurin Opinion hevur gjørt fyrri norska blaðið Aftenposten, sum gevur hetta úrslitið. Gott og væl 1000 fólk hava fingið hesar spurningar:

»Tá talan er um viðurskipti Noregs við EFTA, hvør stöða hóskar best til tína hugsan:

1: Noreg eigur at taka stig til EF-limaskap sum skjótast, 2: Noreg eigur at gera eina EØS-avtalu fyrri

síðani at søkja um limaskap, 3: Noreg eigur at gera eina EØS-avtalu uttan at søkja um limaskap og 4: Noreg eigur hvørki at gerast limur í EF, ei heldur at gera eina EØS-avtalu.

1: 18% svaraðu, at Noreg sum skjótast eigur at søkja um limaskap.

2: 27% svaraðu, at Noreg eigur at gera eina EØS-avtalu fyrri síðani at søkja um limaskap í EF.

3: 24% svaraðu, at Noreg eigur at gera eina EØS-avtalu uttan at søkja um limaskap.

4: 14% svaraðu, at Noreg hvørki skal gera eina EØS-avtalu ella søkja um limaskap í EF.

16% vistu ikki.

Sammett við eina líkandi kanning fyrri einum mánað síðani, so svaraðu nú 18% móti 12 í januar, at tey ynskja limaskap uttan at gera eina avtalu

millum EFTA og EF fyrst.

Viðurskiptini millum Noreg og EF er helst tann spurningurin, sum hevur størsta áhuga millum norðmenn í lötuni, skulu vit ganga eftir norsku bløðunum. Í politisku flokkunum fær hesin spurningurin eisini alsamt størri týðning, og tað er ikki tann fundur, har ikki júst EF-málið eisini er á skránni.

Flokkarnir standa rættliga spjaddir í spurninginum, nú hann ikki bara snýr seg um at vera fyrri ella ímóti limaskapi, men har ein avtala millum EFTA og EF nú stendur meira frammarlaga, men fyrri mong tó bert sum eitt stig á leiðini til veruligan limaskap.

Í norska stórtinginum er í lötuni eitt orðaskifti um, antin ein kanning av fylgjunum av norsku

limaskapi í EF skal gerast ella ikki. Tað er Høgra, sum hevur lagt uppskot fram, sum tó bert fær undirtøku frá Framburðsflokkinum. Hinir flokkarnir siga, at skal ein tilik kanning gerast, so eigur hon eisini at fevna um aðrar alternativar møguleikar. Men tað ynskir Høgra ikki. SV og senterflokkurin vilja hava eina tilika kanning at fevna um fleiri møguleikar enn bara limaskap, meðan Arbeidaraflokkurin heldur onga tørv vera á slíkum kanningum í lötuni.

Fleiri av flokkunum halda uppskotið frá Høgra vera eina roynd at reklamera fyrri limaskapi og minka um áhugan fyrri eini EØS-avtalu millum EFTA og EF.

Sveits møguliga ímóti EF-avtalu

Nú tað nærkast degnum, tá ætlanin var at skriva undir eina avtalu millum EF og EFTA, sær tað ikki mætari út enn eitt av londunum í EF, Sveits, als ikki hevur hug til at gera nakra slíka avtalu við EF. Hetta kom fram í vikuni. Samráðingarnevndin hjá Sveits er sera ónøgd við krøvini frá EF um eitt nú at EFTA-londini einki orð fáa at siga í EF-dómstólinum, sum skal døma í mál-

um í EFTA-londunum eisini. Síðani eru aðrar forðingar, sum snúgv seg um flutningsvegirnar gjøgn- um Sveits millum EFTAlondini fyrri norðan og tey sunnanfyri.

Hesa seinastu tíðina er tað vorðið alt meira sjónligt, at tað eru kreftir í fleiri av EFTA-londunum, sum halda eina EØS-avtalu vera óneyðuga, tí limaskapur kortini verður endin.